

Spółeczeństwo średniowiecza

Test podsumowujący rozdział V

imię i nazwisko	
_____	_____
klasa	data

1 Połącz pojęcia z odpowiednimi wyjaśnieniami. Jedno z nich jest niepotrzebne. Do litery z hasłem dopisz właściwą cyfrę z definicją.

0-3 p.

- A. zakonnicy
- B. chłopci
- C. mieszczenie

1. byli najliczniejszym stanem w społeczeństwie średniowiecznym
2. składali śluby ubóstwa, celibatu i posłuszeństwa
3. zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem
4. mieli za zadanie walczyć w obronie władcy i wiary chrześcijańskiej

A – _____ B – _____ C – _____

2 Uzupełnij tekst.

0-5 p.

Utworzenie nowego ośrodka miejskiego lub wsi nazywamy _____. Początkowo władzę w mieście w imieniu jego właściciela sprawował _____. Centralnym placem miasta był _____. Siedzibę władz miejskich stanowił _____. Najbogatsze średniowieczne miasta były otoczone _____.

3 Podkreśl właściwe dokończenie każdego zdania.

0-2 p.

Zgromadzenie zwane braćmi mniejszymi to inaczej zakon

- A. benedyktynów.
- B. cystersów.
- C. dominikanów.
- D. franciszkanów.

Chłopiec z rycerskiego rodu w wieku kilku lat oddawany był na służbę jako

- A. paź.
- B. giermek.
- C. wasal.
- D. sołtys.

4 Wymień nazwy trzech grup tworzących społeczność średniowiecznego miasta.

0-3 p.

- _____
- _____
- _____

Grupa B

- 5** Uporządkuj przedstawicieli podanych grup społecznych według pozycji, jaką zajmowali na drabinie feudalnej, oznaczając jej poszczególne szczeble numerami od 1 do 4. Rozpocznij od pojęcia znajdującego się najwyżej i przypisz jej numer 1.

0-1 p.

- chłopci
- możnowładcy świeccy i duchowni
- rycerze
- suzeren

- 6** Skreśl w nawiasie błędne informacje, tak aby powstały zdania prawdziwe.

0-3 p.

Zasadźca był osobą zajmującą się (*uprawą ziemi / zakładaniem nowej osady*).

Średniowieczni rycerze byli zobowiązani postępować zgodnie z (*regułą świętego Benedykta / kodeksem honorowym*).

Zadaniem ławy miejskiej w średniowiecznym mieście było (*rozstrzygnięcie sporów / ustanawianie praw*).

- 7** Przyjrzyj się ilustracji. Następnie wykonaj polecenia.

0-3 p.

- a) Napisz, jaki styl architektoniczny reprezentuje przedstawiona budowla.

- b) Podaj dwie cechy charakterystyczne dla ukazanego stylu w architekturze.

•

•

- 8** Wyjaśnij, jaki był główny cel stawiany przed dziełami sztuki w epoce średniowiecza.

0-1 p.

- 9 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

0–3 p.

Cechy to organizacje zrzeszające chłopów.	P	F
Lenno to ziemia oddawana przez seniora w użytkowanie wasalowi.	P	F
W średniowiecznym społeczeństwie jedna osoba mogła być jednocześnie wasalem i seniorem.	P	F

- 10 Wyjaśnij znaczenie podanych pojęć.

0–4 p.

- kopista – _____
- _____
- zakon – _____
- _____
- pasowanie na rycerza – _____
- _____
- trójpolówka – _____
- _____

- 11 Dopisz do podanych opisów nazwę odpowiedniego stanu w średniowiecznym społeczeństwie.

0–2 p.

- _____ – szkoła wyższa, w której w średniowieczu nauka odbywała się po łacinie.
- _____ – siedziba zakonu, którą kierował opat.

- 12 Przeczytaj tekst źródłowy. Następnie wykonaj polecenia.

0–2 p.

Reguła świętego Benedykta

Przede wszystkim trzeba wykorzenić [usunąć] w klasztorze tę wadę, aby nikt nie ważył się cokolwiek darować lub przyjmować bez pozwolenia opata lub mieć cokolwiek na własność [...]. Nie wolno bowiem mnichom rozporządzać sobą samym, ani ciałem, ani swoją wolą. [...] Wszystko ma być wspólne dla wszystkich, jak napisano; niech nikt nie nazywa jakiegokolwiek rzeczy swoją ani nie ośmiela się przywłaszczyć jej sobie. [...] Lenistwo jest wrogiem duszy. Dlatego też bracia powinni w pewnych godzinach zajmować się pracą ręczną, a w innych Bożym czytaniem. [...] Jeżeli konieczność miejscowa lub ubóstwo wymagają, aby bracia sami pracowali przy żniwach, niech się tym nie martwią. Wtedy bowiem są naprawdę mnichami, gdy żyją z pracy rąk własnych [...].

Źródło: *Wiek V–XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2003, s. 116–117.

- a) Określ, czy benedyktynom wolno było pracować w polu.

- b) Wyjaśnij, kto decydował o tym, czy zakonnik może otrzymać coś na własność.